

Meerjarenbegroting 2023-2026

Inhoudsopgave

	Pagina
Inleiding	3
BELEIDSBEGROTING	5
1 Programmaplan	5
2 Paragrafen	7
FINANCIËLE BEGROTING	12
3 Overzicht van baten en lasten 2023-2026 en de toelichting	12
4 Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting	17
5 Overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld	20

Inleiding

Werkleerbedrijf Lucrato treedt op als bedrijfsvoeringsorganisatie namens de drie deelnemende gemeenten Apeldoorn, Epe en Heerde en behartigt op basis van het door de deelnemers vastgestelde beleid en binnen de door de deelnemers vastgestelde financiële kaders de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers op het gebied van arbeidsparticipatie en re-integratie.

De gemeentelijke opdracht aan Werkleerbedrijf Lucrato richt zich op drie doelgroepen inwoners:

1. Inwoners met een SW-dienstverband. De instroom van deze doelgroep is op 1 januari 2015 gestopt. Deze doelgroep neemt in omvang af door natuurlijk verloop.
2. Inwoners vallende onder de brede doelgroep van de Participatiewet, die geen of onvoldoende inkomsten uit werk hebben en (tijdelijk) niet zelf voor voldoende inkomen kunnen zorgen.
3. De doelgroep nieuw beschut. Het gaat hier om inwoners die uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden aan de arbeidsmarkt kunnen deelnemen.

Daarnaast is Werkleerbedrijf Lucrato voor de gemeenten preferred supplier voor overige taken op het gebied van arbeidsparticipatie en re-integratie. Als voorbeeld noemen we de activiteiten voor statushouders gericht op duurzame uitstroom door werk of studie.

Doelgroep 1: bestaand SW

Voor deze doelgroep wordt er qua systematiek van financiering geen wijziging verwacht. De bezuinigingen zijn achter de rug. Het subsidietekort op de Wsw zal naar verwachting de komende jaren in omvang afnemen. In de meerjarenbegroting wordt rekening gehouden met een bijdrage per standardeenheid die jaarlijks stijgt in overeenstemming met de loonkostenstijging voor deze doelgroep. De rijksbijdrage voor de uitvoering van de Wsw maakt deel uit van het Participatiebudget. Werkleerbedrijf Lucrato realiseert omzet met deze doelgroep, betaalt de loonkosten van de Sw-medewerkers en de loonkostensubsidie voor de groep Begeleid werkers met een arbeidsovereenkomst bij een regulier bedrijf en zorgt voor begeleiding van deze medewerkers. Door kortingen op het rijksbudget is het niet mogelijk om dit onderdeel van de Participatiewet kostendekkend uit te voeren. De gemeenten hebben besloten om, indien nodig, Werkleerbedrijf Lucrato vanaf 2020 van extra middelen te voorzien om de exploitatie dekkend te maken. Deze extra middelen bleken in 2020 en in 2021 fors minder nodig dan begroot.

Hieronder volgt een overzicht van de verwachte Wsw formatie.

Wsw formatie	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025	MJB 2026
Gesubsidieerde formatie in se (cf. meicirculaire 2021) *	794	742	690	641
Prognose werkelijke formatie in se	778	729	674	622
Verschil	-16	-13	-16	-19
Wsw dienstverbanden in fte	683	634	584	536
Begeleid werken arbeidsovereenkomsten in fte	79	79	75	72
Prognose totaal Wsw formatie in fte	762	713	659	608
Aantal personen op 1 januari met SW dienstverband	818	768	707	654
Aantal personen op 1 januari in Begeleid werken	95	95	95	91
Prognose totaal aantal personen Wsw op 1 januari	913	863	802	745

* De aantallen wijken af van de prognose in de Meerjarenbegroting 2022-2025. Dit is het gevolg van een naar beneden aangepaste prognose van het Rijk.

De afgelopen jaren is de landelijke Wsw formatie sterker gekrompen dan aanvankelijk verwacht in de rekenmodellen van het rijk. Dit heeft een positief effect gehad op het subsidiebedrag per standardeenheid (se).

De Wsw formatie 2023 t/m 2026 is berekend op basis van de werkelijke formatie ultimo 2021 minus alle personen die de komende jaren met pensioen gaan. Daarnaast is er ook rekening gehouden met onvoorziene uitstroom van medewerkers. De loonkosten Wsw en de loonkostensubsidie Begeleid werken zijn in de meerjarenbegroting gebaseerd op bovenstaande formatie uitgedrukt in fulltime eenheden (fte).

Werkleerbedrijf Lucrato voert een beleid om zo veel als mogelijk Wsw medewerkers zo regulier mogelijk te laten werken. In de prestatieafspraken met de gemeenten wordt jaarlijks vastgelegd welk streefpercentage wordt gehanteerd voor het aantal externe plaatsingen.

Doelgroep 2: brede doelgroep Participatiewet (re-integratie, binnen 1 jaar bemiddelbaar naar werk)

Het gemeentelijk beleid is erop gericht om bijstandsgerechtigden met arbeidsperspectief via Werkleerbedrijf Lucrato aan een betaalde baan te helpen. Wij maken daarbij gebruik van ons netwerk aan reguliere bedrijven waar personen uit de doelgroep werkzaam zijn. Mede vanuit FactorWerk en het Regionaal Mobiliteitsteam worden continu activiteiten ontwikkeld om dit netwerk van reguliere werkgevers verder uit te breiden. Naast deze beleidsopgave is er voor de gemeenten ook een budgettaire opgave, namelijk het verkleinen van de uitgaven uit het BUIG-budget door samen met Werkleerbedrijf Lucrato zoveel mogelijk bijstandsgerechtigden naar een duurzaam betaalde baan te begeleiden.

In de prestatieafspraken met de individuele gemeenten wordt jaarlijks afgesproken hoeveel uitkeringsdossiers worden aangeboden om betrokkenen richting werk te begeleiden.

Daarnaast wordt Werkleerbedrijf Lucrato ook ingezet voor bijzondere doelgroepen zoals bijvoorbeeld statushouders en inzet van loonkostensubsidie voor personen in het doelgroepregister.

Doelgroep 3: nieuw beschut (Bsw)

Een inwoner uit deze doelgroep krijgt een dienstverband bij Werkleerbedrijf Lucrato. De begeleiding voor deze doelgroep is intensief, waardoor de begeleidingskosten relatief hoog zijn. De loonwaarde van deze doelgroep is vrij laag waardoor de verdien capaciteit van een medewerker beschut werk beperkt is. Hieronder volgt een overzicht van de verwachte Bsw formatie. De taakstellingen van het rijk betreffen schattingen. Het rijk maakt jaarlijks in december bekend wat de taakstelling voor het volgende jaar is. De taakstelling voor 2023 wordt in december 2022 bekend gemaakt.

Bsw formatie	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025	MJB 2026
Taakstelling rijk in personen Apeldoorn	105			
Taakstelling rijk in personen Epe	17			
Taakstelling rijk in personen Heerde	11			
Totaal taakstelling rijk in personen*	133	144	155	166
Totaal taakstelling rijk in fte*	111	121	130	139
Bsw dienstverbanden in fte	77	87	98	108

* De taakstelling Bsw wordt uitgedrukt in aantal personen met een dienstverband per persoon van gemiddeld 31 uren per week. De cao Aan de Slag gaat uit van een fte op basis van 37 uren per week. De taakstelling van het rijk is daarom herrekend naar fte door de aantallen uitgedrukt in personen te vermenigvuldigen met 0,8378 (=31 : 37 uren) en af te ronden op hele getallen.

In de meerjarenbegroting wordt uitgegaan van een groeiend aantal dienstverbanden Bsw, waarbij het verschil tussen de taakstelling van het rijk en het aantal dienstverbanden kleiner wordt. De gemiddelde loonkosten van deze doelgroep zullen stijgen in verband met de cao, inclusief pensioenregeling, die op 1 juli 2021 is vastgesteld. In de meerjarenbegroting is naast de loonindexering ook rekening gehouden met pensioenlasten voor deze groep werknemers.

BELEIDSBEGROTING

1 Programmaplan

De gemeentelijke opdracht aan Werkleerbedrijf Lucrato betreft arbeidsparticipatie voor diverse doelgroepen uit de Participatiewet. Alle activiteiten zijn in deze meerjarenbegroting ondergebracht in één programma.

Conform artikel 34b uit de Wet gemeenschappelijke regelingen geven we in de volgende paragraaf de algemene financiële en beleidsmatige kaders aan die in deze meerjarenbegroting zijn gebruikt.

Algemene financiële en beleidsmatige kaders

De opdracht voor Werkleerbedrijf Lucrato is om binnen de door de gemeente gestelde beleidsmatige kaders personen uit de diverse doelgroepen van de Participatiewet te ondersteunen bij het vinden van een passende betaalde baan op de arbeidsmarkt. Daar waar personen niet in staat zijn om een arbeidsprestatie te leveren op het wettelijk minimumloonniveau, wordt er voor gezorgd dat de reguliere werkgever wordt gecompenseerd in de vorm van een loonkostensubsidie. Het betreft dan personen die staan ingeschreven in het doelgroepregister. Als iemand de indicatie beschut werk heeft gekregen en een plaatsing bij een reguliere werkgever behoort niet tot de mogelijkheden dan wordt de medewerker op een beschutte werkplek bij Werkleerbedrijf Lucrato geplaatst. Naast opdrachten uit de Participatiewet wordt Werkleerbedrijf Lucrato ook ingezet voor specifieke doelgroepen waaronder statushouders.

Werkleerbedrijf Lucrato werkt met een sluitend budget vanuit de middelen die door de rijksoverheid, via de gemeenten, worden toegekend. Daarnaast ontvangt Werkleerbedrijf Lucrato specifieke budgetten van haar gemeenten voor de uitvoering van aan haar opgedragen taken.

Door de bezuinigingen van het rijk op de Wsw in de jaren 2015 t/m 2020 is het niet langer mogelijk om zonder aanvullende bijdragen van de gemeenten de begroting sluitend te krijgen. De gemeenten hebben besloten om vanaf 2020 te zorgen voor een aanvullende bijdrage ter dekking van het verwachte begrotingstekort als gevolg van het subsidietekort op de Wsw. Doordat de landelijke uitstroom uit de Wsw de afgelopen jaren groter is geweest dan aanvankelijk verwacht door het rijk, is de bijdrage per formatieplaats gestegen. Wij verwachten dat, als gevolg van de hoger dan verwachte uitstroom plus de jaarlijkse indexatie van het Wsw budget, het subsidietekort op de Wsw zal afnemen. In deze meerjarenbegroting is rekening gehouden met een aanvullende bijdrage door de drie GR-gemeenten die de komende jaren licht zal dalen van € 1.043.000 in 2023 naar € 1.032.000 in 2026.

Alle opbrengsten en kosten in de meerjarenbegroting zijn voor het jaar 2023 zo goed mogelijk ingeschat op basis van de realisatie over het jaar 2021 en hetgeen we aan informatie hebben op het moment dat deze begroting wordt opgesteld (maart 2022). De meerjarenbegroting 2023-2026 is doorgerekend op basis van de verwachte formatie per werknemersgroep en een loonkostenstijging voor alle werknemersgroepen van 2,0%, de overige bedrijfskosten zijn geïndexeerd met +4% in 2023 en 2% per jaar in de jaren 2024 t/m 2026. Op dit moment is het onzeker of deze percentages de kostenstijgingen voldoende zullen afdekken. Door de oorlog in Oekraïne is er sprake van een hoge inflatie door de gestegen energieprijzen.

Vennootschapsbelasting

Werkleerbedrijf Lucrato is binnen bepaalde voorwaarden vrijgesteld van vennootschapsbelasting. Deze voorwaarden worden jaarlijks beoordeeld in overleg met een fiscaal specialist. In deze begroting wordt er van uitgegaan dat we ook de komende jaren blijven voldoen aan de voorwaarden voor deze vrijstelling van vennootschapsbelasting.

Bedrag voor onvoorzien

In de begroting worden alle kosten en opbrengsten zo goed mogelijk ingeschat. Risico's worden benoemd in de risicoparagraaf en waar mogelijk kwantitatief ingeschat. In deze begroting nemen we geen bedragen mee voor onvoorziene kostenposten of tegenvallende opbrengsten uit de markt.

2 Paragrafen

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In 2018 heeft een risico-inventarisatie plaatsgevonden binnen Werkleerbedrijf Lucrato. Conform het destijds gebruikte model volgt hieronder een kwantificering van de risico's bijgewerkt naar de huidige situatie.

Omschrijving risico	Grondslag	Effect op grondslag	Kans dat risico zich voordoet	Invloed op bedrijfsresultaat	Beheersmaatregel
Tijdige actualisering loonwaarde doelgroepmedewerkers	Detacherings-opbrengsten: € 5,5 mln.	Daling van de omzet met 5%	5%	€ 14.000	Periodieke loonwaardemeting van alle doelgroepmedewerkers en in gesprek gaan met werkgevers over uitkomsten.
Stoppen of wegvallen opdrachten	Productie- en detacherings-opbrengsten: € 6,8 mln.	Daling van de omzet met 10%	30%	€ 204.000	Regelmatig contact met grote opdrachtgevers over wensen en afspraken. Bewaken kredietwaardigheid grotere klanten.
Bezuiniging rijk op Wsw budget	Wsw subsidie € 24,0 mln.	Daling Wsw-subsidie met 2,5%	10%	€ 60.000	Werkleerbedrijf Lucrato heeft geen invloed op dit risico. De gemeenten hebben besloten dat de structurele verliezen die zijn ontstaan door de bezuinigingen in de jaren 2015 t/m 2020 en die niet meer uit de algemene reserve gedekt kunnen worden, vanaf 2020 deels vanuit de algemene middelen worden aangezuiverd. Nieuwe bezuinigingen door het Rijk zijn niet uit te sluiten.
Opwaartse loondruk door inflatie of ontwikkelingen op arbeidsmarkt en in het Wettelijk minimumloon	Loonkosten € 34,4 mln	Stijging met 2%	50%	€ 344.000	Werkleerbedrijf Lucrato kan deze factoren niet beïnvloeden. Indexatie dekt deze zeer beperkt af doordat factoren met vertraging in indexatie verwerkt worden én indexatie op slechts een deel van de loonkosten toegepast wordt.
Uitstroom uit Wsw doelgroep is in werkelijkheid lager dan volgens prognose rijk	Wsw subsidie € 24,0 mln.	Subsidie-tekort van 2%	20%	€ 96.000	Werkleerbedrijf Lucrato kan de uitstroom niet beïnvloeden. Het verloop van Wsw personeel wordt zo goed mogelijk ingeschat in de begroting.
De gemeenten zorgen voor onvoldoende extra opdrachten om het subsidietekort op de Wsw op te vangen	Opgenomen in aanvullende overeenkomsten € 5,0 mln.	Stijging exploitatie-tekort met 50%	10%	€ 250.000	Werkleerbedrijf Lucrato rapporteert regelmatig over de prestatieafspraken aan haar gemeenten en de uitkomsten worden op diverse niveaus met elkaar besproken. De gemeenten hebben een grote (financiële) opdracht in het sociaal domein.
Vermindering productie- en detacherings-opbrengsten door onvoorziene calamiteiten	Productie- en detacherings-opbrengsten: € 6,8 mln.	Daling van de omzet met 10%	50%	€ 340.000	Deze calamiteiten zijn niet te voorzien en hebben een grote impact op het resultaat.
				€ 1.308.000	

In de bestuursvergadering van Werkleerbedrijf Lucrato d.d. 31 mei 2021 is het beleid omtrent weerstandscapaciteit en de risico's vastgesteld. Hierin is als volgt besloten:

1. Naast de algemene reserve wordt ook de helft van de bestemmingsreserve invoering BBV meegenomen als beschikbaar weerstandsvermogen;
2. Het handhaven van een ratio weerstandsvermogen die zich beweegt binnen een bandbreedte tussen 1 en 2

De hoogte van de ratio weerstandsvermogen wordt jaarlijks met het bestuur geëvalueerd. De weerstandscapaciteit kan uitgedrukt worden in een ratio, door het beschikbare weerstandsvermogen te delen door het benodigde weerstandsvermogen. Het beschikbare weerstandsvermogen bedraagt ultimo 2023 naar verwachting € 665.000 (algemene reserve) plus de helft van € 1.947.000 (bestemmingsreserve gevolgen invoering BBV), is in totaal ruim € 1.600.000. De ratio weerstandsvermogen bedraagt ultimo 2023 naar verwachting 1,25. Dit voldoet aan de gestelde eis voor deze ratio.

Bestemmingsreserves

Op basis van in het verleden genomen bestuursbesluiten zijn in deze meerjarenbegroting twee bestemmingsreserves opgenomen, nl. voor personele verplichtingen als gevolg van de invoering van BBV en voor de extra kosten in verband met de organisatieontwikkeling. Voor een toelichting op de bestemmingsreserves wordt hier verwezen naar hoofdstuk Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting.

Voorzieningen

Voor kwantificeerbare en voorzienbare kosten is één voorziening getroffen ter egalisering van de kosten van groot onderhoud aan het bedrijfspand. Voor een toelichting op de voorziening wordt hier verwezen naar hoofdstuk Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting.

Kengetallen

	MJB 2023	MJB 2022	Realisatie 2021
Netto schuldquote	-1,78%	-1,87%	-1,56%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	-1,87%	-1,96%	-1,65%
Solvabiliteitsrisico	47,15%	53,40%	41,49%
Structurele exploitatieruimte	0,00%	0,00%	0,00%

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldlast van de organisatie ten opzichte van de eigen middelen. Naarmate het percentage hoger is wordt er meer met vreemd vermogen gefinancierd. Werkleerbedrijf Lucrato maakt in beperkte mate gebruik van vreemd vermogen.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Bij Werkleerbedrijf Lucrato is sprake van een gezonde eigen vermogenspositie.

De structurele exploitatieruimte geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is om de lasten te dekken vanuit haar opbrengsten. De gemeenten zuiveren de tekorten op de exploitatie, als gevolg van het subsidietekort op de Wsw, aan tot een sluitende begroting.

Onderhoud kapitaalgoederen

Voor groot onderhoud aan de bedrijfspanden is een voorziening getroffen. Aan deze voorziening ligt een beheerplan ten grondslag dat in 2021 door het bestuur is vastgesteld. De voorziening is bedoeld voor een gelijkmatige spreiding van de onderhoudskosten over een langere periode. De panden

verkeren in een goede staat van onderhoud. In beginsel vindt er jaarlijks een dotatie plaats om het saldo van de voorziening groot onderhoud op een voldoende niveau te houden voor grotere onderhoudskosten in de komende tien jaren. Er zijn geen andere kapitaalgoederen waarvoor een voorziening is gewenst. De bedrijfspanden worden conform plan onderhouden. De kosten van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de voorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde kosten.

Financiering

Indien noodzakelijk maken we gebruik van kasgeldleningen bij de BNG om pieken in de liquiditeit op te vangen. Voor grote investeringen die niet uit de lopende exploitatie gefinancierd kunnen worden, worden langlopende leningen afgesloten.

In deze meerjarenbegroting wordt er van uitgegaan dat er naast de bestaande langlopende lening geen gebruik wordt gemaakt van nieuwe kasgeld- of langlopende leningen. In de meerjarenbegroting is een klein bedrag voor rentelasten meegenomen die betrekking heeft op de in 2021 afgesloten lening bij de BNG.

Overtollige middelen worden uitgezet bij het rijk conform de wetgeving inzake schatkistbankieren. Op deze rekening-courant overeenkomst, die onder de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar is opgenomen, ontvangen we geen rente van het rijk. Werkleerbedrijf Lucrato maakt geen gebruik van financiële instrumenten.

Treasury

We voldoen aan de wettelijke eisen voor wat betreft de kasgeldlimiet voor vlottende schulden en de renterisiconorm voor langlopende schulden.

Kasgeldlimiet	
Gemiddelde overschot liquide middelen	€ 2.000.000
Kasgeldlimiet (8,2% van de totale lasten)	€ 3.271.000
Ruimte tot de kasgeldlimiet (beide bedragen optellen)	€ 5.271.000
Renterisiconorm	
Renterisiconorm in 2023 (20% van de totale lasten)	€ 7.977.000
Aflossingen in 2023	€ 100.000
Ruimte tot de renterisiconorm (normbedrag minus aflossingen)	€ 7.877.000

Bedrijfsvoering

Voor een toelichting op de activiteiten die we voor de verschillende doelgroepen uitvoeren verwijzen we hier naar paragraaf Inleiding op pagina 3.

Human Resources

Naast de normale lopende werkzaamheden en de facilitering en advisering aan het primaire proces heeft de afdeling Human Resources een aantal speerpunten waaraan gewerkt wordt. Voorbeelden daarvan zijn individuele en collectieve ontwikkeling van medewerkers, personeelsplanning passend bij de organisatiedoelstellingen en waar mogelijk verdere beperking van ziekteverzuim.

Werkgeversdienstverlening

De werkgeversdienstverlening vanuit Werkleerbedrijf Lucrato is opgezet vanuit brancheteams en gerelateerd aan de kansberoepen in onze arbeidsmarktregio. Vanuit deze brancheteams en vanuit de arbeidsmarktregio, via FactorWerk en het Regionale MobiliteitsTeam (RMT), worden reguliere

werkgevers actief benaderd om hen te informeren over de inclusieve arbeidsmarkt en hoe wij vanuit Werkleerbedrijf Lucrato werkgevers kunnen faciliteren.

Er is aandacht voor werknemers- en vakvaardigheden en samen met bedrijven en het onderwijs (ROC) worden nieuwe leerlijnen ontwikkeld en wordt praktijkleren ingezet voor de brede doelgroep. Deze werkleerlijnen worden met name opgezet in kansrijke branches. Deelname aan een werkleerlijn resulteert in een diploma en baangarantie voor de kandidaat, waardoor de kans op een duurzame plaatsing op de arbeidsmarkt wordt vergroot. Om te zorgen dat de inwoner nog duurzamer geplaatst wordt op een kansberoep, ontwikkelen wij samen met marktpartijen innovatieve instrumenten zoals 'gamification' en de 'kansberoepenzuil'. Dit betreffen ontwikkelingen die bijdragen aan het inzichtelijk maken van de vaardigheden van de kandidaat en het "passende" beroep. Wij bedienen een steeds bredere doelgroep en constateren dat de door ons te bedienen doelgroepen steeds complexere belemmeringen heeft, gezien vanuit o.a. het autistisch spectrum maar ook fysieke belemmeringen. Om mismatches zoveel mogelijk te voorkomen investeren wij in een methodische aanpak voor de kandidaten maar onderzoeken wij ook met werkgevers hoe de doelgroep met een belemmering toch werkzaamheden kan verrichten voor een werkgever.

In samenwerking met de Kennisalliantie Inclusie en Technologie (KIT) is een consortium opgezet met o.a. VDL en ROC/Saxion om te onderzoeken welke inclusieve technologie kan bijdragen om belemmeringen te compenseren waardoor de doelgroep medewerker werkzaamheden kan verrichten die eerder door zijn belemmering onmogelijk werden geacht. Daarnaast wordt onderzocht welke technologie ingezet kan worden om de duurzame inzetbaarheid van de medewerker te vergroten. Op de locatie aan de Egerlaan in Apeldoorn is in 2022 de eerste landelijke Technohub Inclusieve Technologie voor talent en werk van Nederland gerealiseerd. Hier vindt onderzoek plaats in nauwe afstemming met de doelgroep. Wat betreft de ontwikkeling van de technische elementen vindt er afstemming plaats met het NewTechPark in Apeldoorn.

Om mismatches te voorkomen werken wij in alle drie de gemeenten aan het thema Simple Switch. Hierbij bekijken wij met werkgevers welk type werkzaamheden zij kunnen aanbieden, passend bij de ontwikkeling van de kandidaat op de desbetreffende participatietrede. Een kandidaat kan zich dan passend ontwikkelen en indien nodig tijdelijk een pas op de plaats maken of een passend stapje terug doen. Lucrato vervult hierin een coördinerende rol in het brede sociale domein maar kan ook de eigen fysieke infrastructuur inzetten als ontwikkelplek of vangnet.

We zoeken bij onze opdracht ook steeds meer de samenwerking met de accountmanagers Bedrijven van de gemeenten. Om sociaal ondernemerschap verder te stimuleren heeft Lucrato, in navolging van gemeente Apeldoorn, zich aangesloten bij de Citydeal. In 2022 en 2023 geven wij invulling aan de Citydeal door een leergang te ontwikkelen met de landelijke kwartiermaker Citydeal. Als Lucrato zullen wij onderzoeken hoe wij samen met diverse partijen duurzaam, innovatief en sociaal ondernemen kunnen versterken. We doen dit vanuit de programma's; circulariteit, energietransitie, safety en security en inclusie.

Verbonden partijen

Werkleerbedrijf Lucrato heeft een 100% deelneming in Felua-groep Holding B.V. De B.V. is op 1 december 2004 opgericht en gevestigd aan de Egerlaan 15 te Apeldoorn. Felua-groep Holding B.V. is een houdstermaatschappij waarin twee 100% deelnemingen zijn opgenomen, nl. in Felua-groep Interval B.V. en in Felua-groep Interstap B.V.

Het aandelenkapitaal in de deelneming Felua-groep Holding B.V. bedraagt € 90.000 waarvan € 18.000 is gestort.

Het eigen vermogen bedraagt ultimo 2023 naar verwachting € 18.000.

Het vreemd vermogen bestaat uit een lening van Werkleerbedrijf Lucrato en bedraagt ultimo 2023 naar verwachting € 36.000.

Het exploitatieresultaat van Felua-groep Holding B.V. is de komende jaren naar verwachting nihil zodat er geen dividend wordt uitgekeerd aan Werkleerbedrijf Lucrato.

FINANCIËLE BEGROTING

3 Overzicht van baten en lasten 2023-2026 en de toelichting

Overzicht van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025	MJB 2026
Subsidie Wsw	23.520	22.422	21.353	20.200
Personeel gerelateerde kosten Wsw	-24.528	-23.242	-21.833	-20.398
Subsidieresultaat Wsw (A)	-1.008	-820	-480	-198
Loonkostensubsidie Beschut werken	1.644	1.907	2.179	2.461
Personeel gerelateerde kosten Beschut werken	-2.348	-2.724	-3.113	-3.516
Subsidieresultaat Beschut werken (B)	-704	-817	-934	-1.055
Bijdrage gemeenten re-integratiebudget	982	997	1.012	1.027
Directe externe kosten t.l.v. re-integratiebudget	-768	-788	-808	-828
Bijdrage re-integratiebudget (C)	214	209	204	199
Omzet uit de markt	8.649	8.420	8.206	8.005
Kostprijs verkopen	-176	-176	-176	-176
Bruto marge alle activiteiten	8.473	8.244	8.030	7.829
Gemeentelijke bijdrage begeleiding Beschut werken	1.216	1.381	1.546	1.711
Gemeentelijke bijdrage regulier personeel	2.831	2.895	2.960	3.026
Overige inkomsten	0	0	0	0
TOTAAL BATEN UIT BEDRIJFSACTIVITEITEN	12.520	12.520	12.536	12.566
Reguliere personeelskosten	-9.818	-9.850	-10.041	-10.187
Afschrijvingen	-400	-400	-400	-400
Overige bedrijfskosten	-1.891	-1.927	-1.964	-2.001
Rentelasten	-4	-4	-4	-4
TOTAAL LASTEN I.V.M. BEDRIJFSACTIVITEITEN	-12.113	-12.181	-12.409	-12.592
Bedrijfsresultaat (D)	407	339	127	-26
TUSSENTELLING RESULTAAT (A t/m D)	-1.091	-1.089	-1.083	-1.080
Mutatie bestemmingsreserves (E)	48	48	48	48
Bijdrage gemeenten in het tekort (F)	1.043	1.041	1.035	1.032
EINDRESULTAAT (A t/m F)	0	0	0	0

Toelichting op het subsidieresultaat Wsw

Het subsidieresultaat Wsw bestaat uit het verschil tussen het bedrag dat het rijk beschikbaar stelt voor de uitvoering van de Wsw en de personeel gerelateerde kosten van de Wsw geïndiceerden. De rijkssubsidie voor het jaar 2023 wordt definitief bekend gemaakt via de meicirculaire 2023. In deze begroting is de rijkssubsidie voor de jaren 2023 t/m 2026 zo goed mogelijk ingeschat vanuit de prognose van het rijk die in de meicirculaire 2021 is opgenomen. Het rijk gaat in haar prognoses uit van een subsidie van € 29.378 per se in 2023 stijgend naar € 31.667 per se in 2026.

De personeel gerelateerde kosten Wsw bestaan uit loon en overige personeelskosten van alle Wsw medewerkers die een dienstverband bij Werkleerbedrijf Lucrato hebben, en de loonkostensubsidie die wij aan werkgevers uitbetalen die een begeleid werker in dienst hebben. Bij de berekening van

deze kosten is rekening gehouden met uitstroom door pensioen plus onvoorziene uitstroom, zoals langdurig ziek, overlijden of ontslag op eigen verzoek.

Een formatie overzicht van deze doelgroep is opgenomen in de inleiding op deze begroting.

Toelichting op het subsidieresultaat Beschut werken

Het subsidieresultaat Beschut werken bestaat uit het verschil tussen de loonkostensubsidie die wij van de gemeenten ontvangen en de personeel gerelateerde kosten Bsw. De gemeenten vergoeden 70% van de personeel gerelateerde kosten Bsw in de vorm van loonkostensubsidie. Daarnaast ontvangen wij een vergoeding voor begeleidingskosten van de gemeenten en genereert deze doelgroep omzet uit de markt in de vorm van productieopbrengsten of een detacheringsvergoeding. De begeleidingsvergoeding en de omzet uit de markt maken deel uit van het bedrijfsresultaat. In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met een jaarlijks groeiend aantal dienstverbanden. Een formatie overzicht van deze doelgroep is opgenomen in de inleiding op deze begroting.

Toelichting op de bijdrage re-integratiebudget

Wij ontvangen jaarlijks een bijdrage van onze gemeenten ter dekking van re-integratiekosten voor kandidaten uit de Participatiewet. In het overzicht van baten en lasten zijn de directe externe kosten verbonden aan re-integratieactiviteiten in mindering gebracht op deze bijdrage. Voorbeelden van deze kosten zijn medische adviezen inzake inzetbaarheid, jobcoaching ingekocht bij derden of Feluagroep Interstap B.V., opleidingskosten en vervoerskosten. Daarnaast maakt de organisatie ook interne kosten ten behoeve van deze doelgroep. Een voorbeeld is het vergroten van de uitstroomkans van kandidaten via werkleerlijnen die in samenwerking met onderwijs en werkgevers worden ontwikkeld. Deze interne kosten, bijvoorbeeld projectleiding, worden niet direct ten laste van het re-integratiebudget gebracht en maken onderdeel uit van de bedrijfskosten. Het resterend saldo op het re-integratiebudget dient ter dekking van deze indirecte kosten.

Toelichting op het bedrijfsresultaat

Het bedrijfsresultaat bestaat uit alle opbrengsten die Werkleerbedrijf Lucrato genereert met haar activiteiten minus alle bedrijfsvoeringskosten. De bedrijfsopbrengsten dekken idealiter alle bedrijfsvoeringskosten plus de subsidietekorten op de uitvoering van de Wsw en Beschut werken af. Wij verwachten dat het subsidietekort Wsw de komende jaren kleiner wordt waardoor er wat minder druk op het bedrijfsresultaat komt. Tegelijkertijd voorzien wij dat de positieve bijdrage uit het bedrijfsresultaat kleiner wordt. De bedrijfsopbrengsten worden lager door uitstroom uit de Wsw. Deze daling wordt gedeeltelijk teniet gedaan door instroom vanuit Beschut werken. De begeleidingskosten op de groeiende groep Beschut werkers zijn relatief gezien hoger dan die van de Wsw doelgroep, en het opbrengstvermogen van deze groep is navenant lager. Beide effecten, minder opbrengsten en meer begeleidingskosten, hebben een drukkend effect op het bedrijfsresultaat, waardoor de verbetering in het subsidieresultaat Wsw niet één op één wordt omgezet in een lagere gemeentelijke bijdrage in het exploitatietekort.

In het paragraaf Bedrijfsvoering is toegelicht welke ontwikkelingen volgens ons noodzakelijk zijn om werkgevers te kunnen voorzien van een passend arbeidspotentieel. Onze competenties zijn het begeleiden, ontwikkelen en bemiddelen van onze doelgroepen. Gezien de huidige en verwachte conjunctuur beschikken wij over doelgroepen die talent hebben maar meer begeleiding nodig hebben om zich te ontwikkelen richting een duurzame baan, waarbij het ook noodzakelijk is dat de werkgever en de kandidaat gedurende dit ontwikkelingsproces worden begeleid. Zoals eerder

aangegeven doen wij dit vanuit een methodische aanpak en in nauwe samenspraak met werkgevers, onderwijs en onze GR gemeenten.

Bruto marge alle activiteiten

De bruto marge alle activiteiten bestaat uit de opbrengst uit productieactiviteiten, detacheringen en overige diensten, waaronder specifieke opdrachten voor onze gemeenten, minus alle direct toerekenbare kosten. De direct toerekenbare kosten bestaan uit materialen (*m.n. verpakkingsmaterialen*), uitbesteed werk en inkoop van specifieke diensten (*bijv. loonwaardemeting en jobcoaching ten behoeve van Wsw en Bsw medewerkers*). De brutomarge wordt o.a. gebruikt om de infrastructuur in stand te houden. De basis van ons verdienvermogen wordt steeds smaller door de krimpende Sw populatie. We zijn voortdurend op zoek naar nieuwe vormen van dienstverlening om ons verdienvermogen te verhogen of de infrastructuur op een andere wijze te bekostigen.

Gemeentelijke bijdrage begeleiding Beschut werken

Wij ontvangen gemiddeld € 11.000 per beschut werker per jaar van onze gemeenten. Deze bijdrage is bedoeld om de begeleidingskosten van deze doelgroep, die vooral uit jongeren afkomstig uit het speciaal onderwijs bestaat, af te dekken. De ervaring van de afgelopen jaren heeft geleerd dat deze groep zeer intensieve begeleiding nodig heeft. De begeleidingsvergoeding per persoon is in deze meerjarenbegroting niet geïndexeerd.

Gemeentelijke bijdrage regulier personeel

Wij ontvangen een bijdrage van onze gemeenten ter dekking van de personeelskosten van regulier personeel dat wordt ingezet op re-integratieactiviteiten voor kandidaten uit de Participatiewet. Het betreft hier de formatie behorend bij de werkzaamheden voor doelgroep 2 (pagina 4) die vanuit de gemeenten op structurele basis zijn overgedragen aan Werkleerbedrijf Lucrato. Over deze bijdrage zijn afspraken gemaakt tijdens de oprichting van Werkleerbedrijf Lucrato. De jaarlijkse indexatie van de bijdrage wordt vastgelegd in de prestatieafspraken met de gemeenten.

Overige inkomsten

Onder overige inkomsten worden incidentele of bijzondere inkomsten meegenomen die niet rechtstreeks verband houden met de bedrijfsactiviteiten. In de meerjarenbegroting worden geen overige inkomsten voorzien.

Reguliere personeelskosten

In deze post zijn alle personeelskosten opgenomen van begeleidend en ondersteunend personeel. Het betreft personeel met een dienstverband bij Werkleerbedrijf Lucrato en ingehuurd personeel via groepsmaatschappij Felua-groep Interval B.V.

Hiervoor hebben wij reeds aangegeven welke inzet in capaciteit en innovatie wij noodzakelijk achten om onze doelgroepen te begeleiden, te ontwikkelen en te bemiddelen naar een duurzame plaatsing. Ook de verantwoordelijke gemeenten zien de complexiteit op de arbeidsmarkt en de belemmeringen van de doelgroepen. Gemeenten vragen ons dan ook om capaciteit in te zetten op bijvoorbeeld het 'Simple Switchen' (opzetten werkervaringsplaasten Epe) en invulling te geven aan het 'Een leven lang ontwikkelen' programma in nauwe samenwerking met het onderwijs waarbij er accenten gelegd worden op werken én (formeel) leren. Zo staat bijvoorbeeld ook een pilot 'leerbanen' in samenwerking met werkgevers en het onderwijs op de rol.

Het aantal opdrachten vanuit de gemeenten stijgt, waardoor wij na een zorgvuldige afweging soms de capaciteit moeten uitbreiden. Daarnaast trachten wij met name vanuit de afdeling Ontwikkeling rondom het thema arbeidsdiagnose extra inkomsten te genereren, ook buiten onze eigen gemeenten, waarbij het wenselijk is om aan de voorkant op formatie te investeren.

Rekening houdende met de intensivering van de begeleidingsbehoefte en de krimpende Wsw formatie is in de meerjarenbegroting rekening gehouden met een licht krimpende reguliere formatie door natuurlijk verloop. In geval van uitstroom van regulier personeel wordt iedere keer een zorgvuldige afweging gemaakt of er een vacature wordt gesteld of dat door herverdeling van taken een formatieplaats kan worden bespaard. Ook worden mogelijkheden verkend om bij specifieke opdrachten, formatie tijdelijk vanuit onderwijs- of sociale partners in te zetten.

Formatie regulier personeel	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025	MJB 2026
Werkzaam in primair proces in fte	78,0	78,0	77,5	77,0
Ondersteunend personeel in fte	35,0	34,5	34,5	34,0
Totaal in fte	113,0	112,5	112,0	111,0

Afschrijvingen en investeringen

Dit betreft de afschrijvingen op materiële vaste activa. In deze meerjarenbegroting is in de afschrijvingslasten rekening gehouden met investeringen die gepland staan voor de komende jaren. Het betreft voornamelijk vervangingsinvesteringen.

Overige bedrijfskosten

Deze post bestaat uit huisvestingskosten, onderhoudskosten, automatiseringskosten, belastingen en verzekeringen, advieskosten, kantoorkosten en overige kosten. Deze kosten variëren nauwelijks met de bedrijfsomvang.

Rentelasten

Voor grote investeringen die niet uit de lopende exploitatie gefinancierd kunnen worden, worden langlopende leningen afgesloten. In deze meerjarenbegroting wordt er van uitgegaan dat er geen nieuwe kasgeld- of langlopende leningen worden afgesloten. In de meerjarenbegroting is een klein bedrag voor rentelasten meegenomen voor de langlopende lening bij de BNG die in 2021 is afgesloten. Deze lening heeft een looptijd van 10 jaar en het rentepercentage bedraagt 0,38%.

Langlopende lening	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025	MJB 2026
Hoofdsom ultimo jaar	€ 800.000	€ 700.000	€ 600.000	€ 500.000
Rentelast	€ 3.200	€ 2.800	€ 2.400	€ 2.100

Toelichting op de mutatie bestemmingsreserves

De mutatie in de bestemmingsreserves betreft de vrijval uit de bestemmingsreserve voor organisatieontwikkeling. Het betreft de vrijval ter grootte van de jaarlijkse afschrijvingslasten op de verbouwkosten van het bedrijfspand vooruitlopend op het ontstaan van Werkleerbedrijf Lucrato op 1 januari 2018.

Incidentele baten en lasten

In de meerjarenbegroting 2022-2026 worden geen incidentele baten en lasten verwacht.

Toelichting op de bijdrage gemeenten in het tekort

De gemeenten leveren een extra bijdrage om het structurele subsidietekort op de Wsw deels af te dekken. We hebben in deze meerjarenbegroting rekening gehouden met inflatie. Door de oorlog in Oekraïne zien we op dit moment een hoge inflatie door stijgende energieprijzen. Vanwege de onzekere situatie in de wereld is het lastig om goede financiële inschattingen voor de komende vier jaren te maken. In deze meerjarenbegroting is rekening gehouden met een bijdrage in het tekort over 2023 van € 1.043.000. We verwachten dat de gemeentelijke bijdrage in het exploitatietekort de komende jaren licht zal dalen.

Op grond van artikel 21 GR dient het bestuur een berekeningswijze vast te stellen aan de hand waarvan kan worden berekend hoeveel de deelnemende gemeenten dienen bij te dragen in een eventueel exploitatietekort. Het bestuur heeft een berekeningswijze vastgesteld waarbij wordt aangesloten bij de bijdragen die de deelnemende gemeenten aan Werkleerbedrijf Lucrato betalen ter uitvoering van de taken genoemd in artikel 4 GR. Dat betreft de bijdragen voor de uitvoering van de Wsw, van beschut werk alsmede voor de ondersteuning van kansrijke werkzoekenden naar werk.

Berekening verdeling bijdrage in tekort over gemeenten 2023 <i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>	Apeldoorn	Epe	Heerde	Totaal
Wsw subsidie	17.879	3.733	1.908	23.520
LKS Bsw	1.336	214	94	1.644
Gemeentelijke bijdrage personeel	2.156	506	169	2.831
Begeleidingsvergoeding Bsw	990	154	72	1.216
Re-integratiebudget	829	88	65	982
Totaal	23.190	4.695	2.308	30.193
<i>Afgerond percentage</i>	<i>77%</i>	<i>15%</i>	<i>8%</i>	<i>100%</i>
<i>Afgerond bijdrage in tekort</i>	<i>803.000</i>	<i>157.000</i>	<i>83.000</i>	<i>1.043.000</i>

4 Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting

In de artikelen 20 t/m 23 van Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is vastgelegd welke verplichte onderdelen deel uitmaken van de uiteenzetting van de financiële positie en de meerjarenraming. Hieronder volgen alle verplichte onderdelen in een aparte paragraaf.

Geprognosticeerde begin- en eindbalans 2023-2026

Balans ultimo boekjaar (bedragen x € 1.000)	Prognose 2022	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025	MJB 2026
ACTIVA					
Materiële vaste activa	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Financiële vaste activa	54	54	54	54	54
Totaal vaste activa	2.054	2.054	2.054	2.054	2.054
Uitzettingen korter dan 1 jaar	3.394	3.108	2.842	2.583	2.398
Liquide middelen	100	100	100	100	100
Overlopende activa	600	600	600	600	600
Totaal vlottende activa	4.094	3.808	3.542	3.283	3.098
TOTAAL ACTIVA	6.148	5.862	5.596	5.337	5.152
PASSIVA					
Eigen vermogen	2.812	2.764	2.716	2.668	2.620
Voorzieningen	86	48	30	19	82
Vaste schulden	900	800	700	600	500
Totaal vaste passiva	3.798	3.612	3.446	3.287	3.202
Vlottende schuld korter dan 1 jaar	2.300	2.200	2.100	2.000	1.900
Overlopende passiva	50	50	50	50	50
Totaal vlottende passiva	2.350	2.250	2.150	2.050	1.950
TOTAAL PASSIVA	6.148	5.862	5.596	5.337	5.152

EMU-saldo 2022-2024

In artikel 20 lid1c is vastgelegd dat in de uiteenzetting van de financiële positie het EMU saldo over het vorig begrotingsjaar, het begrotingsjaar en het jaar volgend op het begrotingsjaar wordt opgenomen.

Emu saldo (bedragen x € 1.000)	MJB 2022	MJB 2023	MJB 2024
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-50	-50	-50
Mutatie (im)materiële vaste activa	0	0	0
Mutatie voorzieningen	-26	-38	-18
Mutatie voorraden	0	0	0
Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0	0	0
BEREKEND EMU-SALDO	-76	-88	-68

Investeringsen

Voor een toelichting op de investeringen wordt hier verwezen naar hoofdstuk 2 paragraaf Kapitaalgoederen en hoofdstuk 3 paragraaf Afschrijvingen en investeringen.

Financiering

Voor een toelichting op de financiering wordt hier verwezen naar hoofdstuk 2 paragraaf Financiering.

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

Opgebouwde vakantiegeld, levensloop en verlofrechten welke niet in de balans zijn opgenomen	Vakantiegeld 31-12-2023	Verlofdagen 31-12-2023
Wsw medewerkers	850.000	1.200.000
Bsw medewerkers	75.000	60.000
Regulier personeel	n.v.t.	200.000
Totaal verplichtingen	925.000	1.460.000

Omdat op het regulier personeel het Individueel Keuzebudget van toepassing is, is er geen sprake van een vakantiegeld verplichting ultimo boekjaar.

Stand en het verloop van de reserves

De reserves bestaan uit de Algemene reserve en Bestemmingsreserves. Hieronder volgt een verloopoverzicht van alle individuele reserves.

Verloopoverzicht algemene reserves <i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>	Totaal
Stand 31 december 2022	665
Mutatie	0
Stand 31 december 2023	665
Mutatie	0
Stand 31 december 2024	665
Mutatie	0
Stand 31 december 2025	665
Mutatie	0
Stand 31 december 2026	665

Met ingang van begrotingsjaar 2020 zouden de gemeenten een extra bijdrage leveren om de exploitatie sluitend te krijgen. In 2020 en nu ook in 2021 is die gevraagde bijdragen van de gemeenten zeer fors lager uitgevallen dan begroot. In de meerjarenbegroting wordt aangenomen dat de algemene reserve op het bestaande niveau gehandhaafd blijft.

Verloopoverzicht bestemmingsreserves (Bedragen x € 1.000,-)	Gevolgen invoering BBV	Organisatie ontwikkeling	Totaal
Stand 31 december 2022	1.947	200	2.147
Mutatie	0	-48	-48
Stand 31 december 2023	1.947	152	2.099
Mutatie	0	-48	-48
Stand 31 december 2024	1.947	104	2.051
Mutatie	0	-48	-48
Stand 31 december 2025	1.947	56	2.003
Mutatie	0	-48	-48
Stand 31 december 2026	1.947	8	1.955

Als gevolg van de invoering van het Besluit Begroting en Verantwoording in 2004 was het niet langer geoorloofd om een voorziening voor jaarlijks ongeveer gelijkblijvende verplichtingen aan personeelsleden op te nemen in de balans. Het bestuur heeft destijds besloten om de toenmalige voorziening om te zetten in een bestemmingsreserve. Omdat de verplichtingen aan personeelsleden groter zijn dan de bestemmingsreserve wordt er geen vrijval uit deze bestemmingsreserve voorzien de komende jaren. Er zijn geen besluiten genomen inzake aanzuivering van deze bestemmingsreserve ingeval de verplichtingen groter zijn dan het saldo van de bestemmingsreserve.

In de aanloop naar het ontstaan van Werkleerbedrijf Lucrato per 1 januari 2018 zijn er investeringen gepleegd. Het bestuur heeft destijds besloten om een bestemmingsreserve te vormen om de toekomstige afschrijvingen op deze investering te kunnen dekken. De jaarlijkse afschrijvingslasten worden gedekt door een vrijval ten gunste van het resultaat uit deze bestemmingsreserve.

Stand en het verloop van de voorzieningen

Er is één voorziening die is gevormd om de kosten van groot onderhoud aan de bedrijfspanden aan de Egerlaan in Apeldoorn over de jaren te egaliseren. Alle gebouwen verkeren in een goede staat van onderhoud.

Verloopoverzicht voorziening ter egalisering van kosten (Alle bedragen x € 1.000,-)	Totaal
Stand 31 december 2022	86
Mutatie (dotatie € 120 / vrijval € -158)	-38
Stand 31 december 2023	48
Mutatie (dotatie € 120 / vrijval € -138)	-18
Stand 31 december 2024	30
Mutatie (dotatie € 120 / vrijval € -131)	-11
Stand 31 december 2025	19
Mutatie (dotatie € 120 / vrijval € -57)	63
Stand 31 december 2026	82

5 Overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld

In artikel 66 van Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is vastgelegd dat in de uitvoeringsinformatie een totaaloverzicht van geraamde (begroting) en gerealiseerde (jaarrekening) baten en lasten per taakveld wordt opgenomen. Hieronder volgt de raming voor begrotingsjaar 2023.

Taakvelden <i>(bedragen x € 1.000)</i>	Gerealiseerde baten	Gerealiseerde lasten	Resultaat per taakveld
0.4 Overhead	450	8.642	-8.192
0.5 Treasury	0	4	-4
0.10 Mutaties reserves	48	0	48
6.4 Begeleide participatie (Wsw)	31.101	25.858	5.243
6.5 Arbeidsparticipatie (Bsw en Participatiewet)	8.372	5.467	2.905
Totaal 0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	39.971	39.971	0